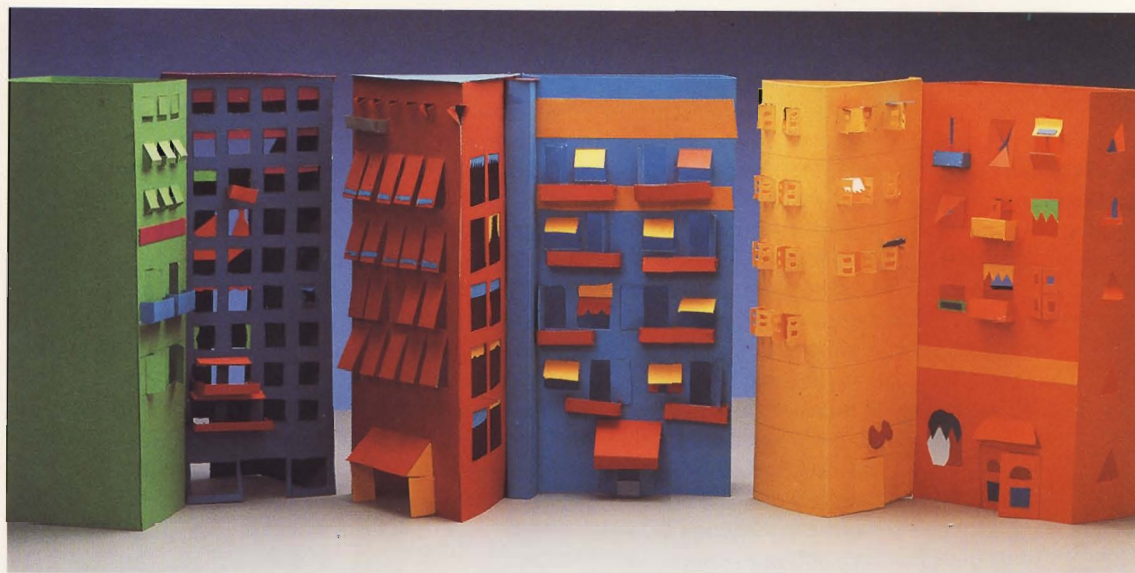

5

Kleurige flats

beeldend doel**Doelstelling en benodigdheden**

- De kinderen leren over het toepassen van ornament en kleur op een vlak.

technisch doel

- **a** Het maken van een eenvoudige uitslag waarbij de leerlingen nauwkeurig leren afpassen (meten) en aftekenen.
- **b** Het ritsen, snijden, vouwen en plakken van karton.

materiaal

- **a** Per leerling een vel Engels karton van ca. 25 × 35 cm.
- **b** Resten of kleine stukken gekleurd papier en karton.

gereedschap

Per leerling:

- **a** Een karton- of stanleymes.
- **b** Een dikke, ijzeren liniaal.
- **c** Een zinken of aluminiumplaat.
- **d** Een spits potlood.
- **e** Een potje lijm.
- **f** Een gewone liniaal.

leer- en hulpmiddelen

- **a** Illustraties van diverse soorten flatgebouwen of wolkenkrabbers, waarbij al dan niet sprake is van eentonige vormgeving.
- **b** Deel 'Papier' uit de serie *'Handenarbeid als creatief spel'* (Cantecleer, de Bilt).

beeldende inleiding**Lesverloop**

- Voor veel mensen is het woord 'flatgebouw' een synoniem voor eenvormigheid, saaiheid en onpersoonlijkheid. Laat uw leerlingen eens verwoorden of zij dit ook vinden. Indien er hoge flats in de directe omgeving van de school staan, kunnen deze dienen als object van bespreking. Laat, indien

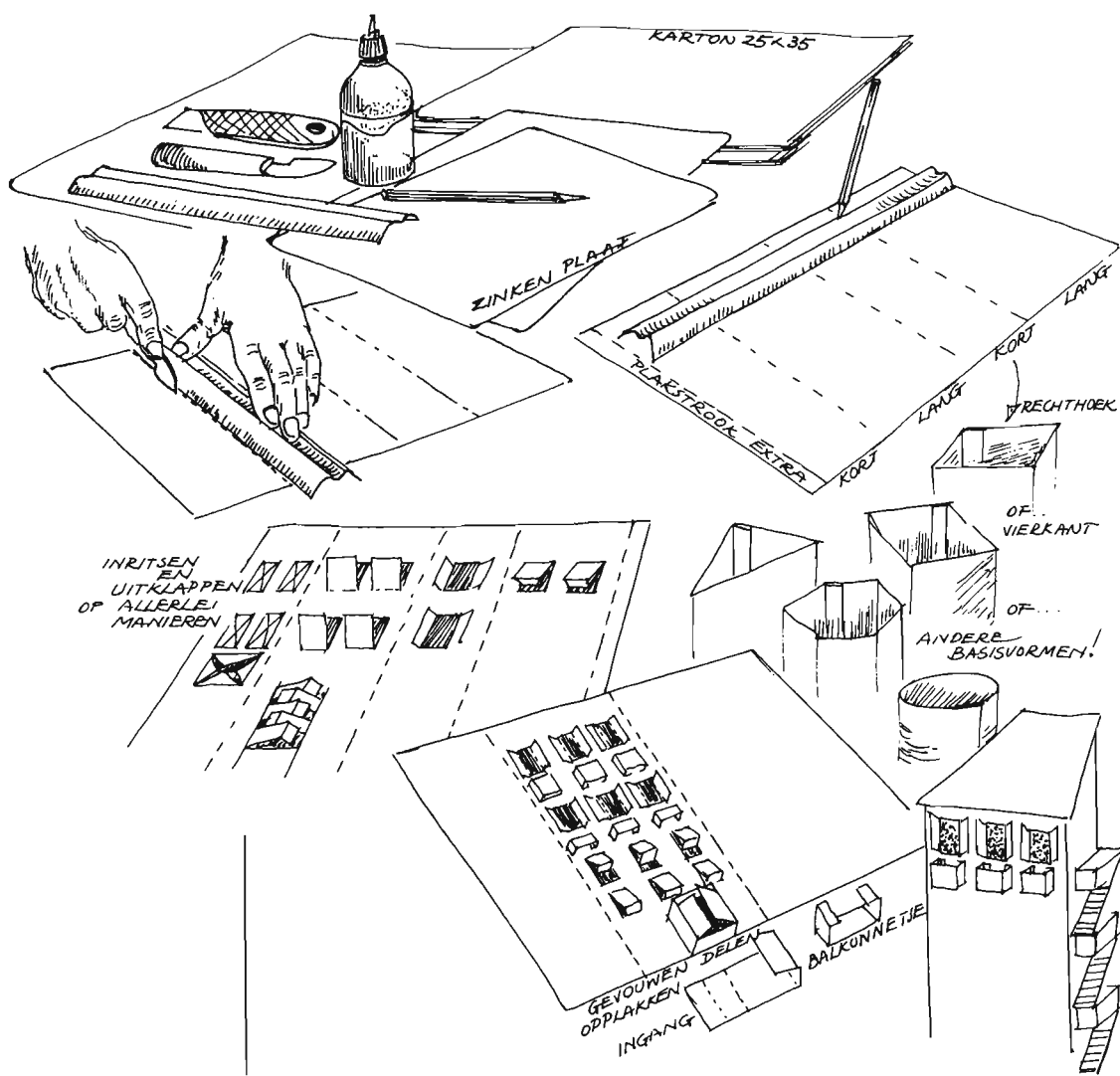
mogelijk, de kinderen voorbeelden zien van hoogbouwarchitectuur waarbij de architect er in geslaagd is de eenvormigheid te doorbreken. Maak duidelijk dat flats of wolkenkrabbers er heel ornamentaal uit kunnen zien door de herhaling van vormen als balkonnetjes, ramen, trappenhuisen, liftkokers, brandtrappen, zonneschermen en galerijen. De laatste jaren wordt het uiterlijk van flats steeds vaker verlevendigd door kleurvlakken, al of niet met een voorstelling. De opdracht aan de kinderen luidt dan ook: maak geen grauwe flat, maar een flatgebouw dat er kleurrijk, bijna feestelijk uit ziet.

technische inleiding

■ In deze les ligt veel nadruk op het werken met een karton- of stanleymes en op het leren meten en aftekenen.

■ **a** De basisvorm voor de flat is de vierzijdige *koker*. Deze wordt uit één stuk karton gevouwen. We noemen dit de *uitslag* van de koker. De uitslag wordt eerst met dunne potloodlijnen op het karton getekend. Waar vlakken aan elkaar vastgeplakt moeten worden komen zgn. *plakstroken*. Demonstreer het een en ander met behulp van een reeds gevormde koker en een bordtekening van een uitslag.

■ **b** De leerlingen tekenen nu de maten van de koker af op de twee tegenover elkaar liggende zijanten van het vel Engels karton (zie tekening). Deze punten worden met elkaar verbonden met een *stippellijn* als deze lijn geritst moet worden, of met een *doorgetrokken lijn* als langs deze lijn gesneden of geknipt moet worden.

■ **c** Een scherpe vouw in het karton wordt verkregen door de vouwlijn met een mes gedeeltelijk in te snijden, het zgn. *ritsen*. Het vereist enige oefening om te leren hoeveel druk er op het mes moet worden gezet om een goede ritsnaad te verkrijgen. Het snijden en ritsen met een mes mag uitsluitend langs een dikke ijzeren liniaal. Zorg voor een zinken of aluminium onderplaat. Demonstreer het snijden en ritsen en laat de kinderen eerst even experimenteren op afvalkarton. De ritsnaad wordt altijd open gebogen.

■ **d** De koker wordt nu aan één of meer zijden verlevendigd door het aanbrengen van ramen, deuren of andere openingen. Laat de leerlingen eerst weer meten en met dunne potloodlijnen aangeven waar deze moeten komen. Het is niet nodig deze vlakjes geheel uit te snijden. Door op verschillende wijze in te snijden en uit te vouwen ontstaat een zeer ornamentaal licht-donker spel (zie tekening). Na het snijden en ritsen buigen de leerlingen de uitslag tot een koker en plakken de uiteinden aan elkaar.

■ **e** De vlakverdeling kan nog versterkt worden door ritmisch aangebrachte balkonnetjes, zonneschermen, bloembakken, enz. Stimuleer hierbij het toepassen van kleurcontrast.

■ **f** Tot slot krijgt de flat een plat of schuin dak en wordt hij eventueel op een grondvlak geplakt.

begeleidings- adviezen

■ **a** Wanneer uw leerlingen nog niet toe zijn aan het aftekenen, kan de kokervorm ook door vouwen tot stand komen.

■ **b** Natuurlijk zijn ook andere basisvormen mogelijk, bijvoorbeeld rond, driehoekig, zeshoekig.

■ **c** Als u niet alle flats even hoog laat maken, ontstaat er bij de samenvoeging een levendiger straatbeeld.

nabespreking

■ Groepeer de flats tot een straat of woonwijk en laat uw leerlingen beschrijven welke indruk deze op hen maakt. Inventariseer samen welke middelen bedacht zijn om de flats kleurrijker en aantrekkelijker te maken. Breng hierbij ook het begrip 'woonomgeving' ter sprake via vragen als: wat zijn de voor- en nadelen van flats als woonvorm? Bespreek ook de ervaringen bij het aftekenen, ritsen en snijden.

kunstwijzer

■ Woonwijken als 'La grande Motte' (Zuid-Frankrijk), 'La Defense' (bij Parijs), de *kubuswoningen* van Piet Blom (Helmond, Rotterdam), *Habitat* (Montreal) van Moshe Safdie of *Casa Milá* van Antoni Gaudí (Barcelona).

Andere opdrachten

- **1** De koninklijke schatkist.
- **2** Een kalender met deurtjes.
- **3** Een feestlantaarntje.

